

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 26. aprila 2016. godine
Ref. br.:RK930/16

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI131/15

Podnosilac

Selvinaz Top i drugi

**Zahtev za ocenom ustavnosti rešenja Rev. br. 60/14 Vrhovnog suda
Kosova od 25. maja 2015. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su gđa Selvinaz Top, g. Hilmi Top, g. Bajram Top, gđa Sevim Zaimi (rođena Top), g. Hysni Top, gđa Sehar Kitmiri (rođena Top), g. Adnan Top i gđa Sejlan Damka, svi iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Poslednje osporena odluka je rešenje Rev. br. 60/2015 Vrhovnog suda od 25. maja 2015. godine, koje su podnosioci primili 2. jula 2015. godine. Podnosioci su, takođe, na specifičan način osporili i presudu Ac. br. 5045/12 Apelacionog suda od 4. novembra 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih sudskih odluka, kojima su podnosiocima navodno povređena prava garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) iz člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], člana 46. [Zaštita imovine] i člana 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava, član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 31. oktobra 2015. godine, podnosioci su putem pošte podneli zahtev Ustavnom sudu (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 8. decembra 2015. godine, predsednica Suda je odlukom imenovala zamenika predsednika Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan, Almiro Rodrigues i Arta Rama-Hajrizi.
7. Dana 21. januara 2016. godine, Sud je obavestio podnosiocima o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
8. Dana 15. marta 2016. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 3. maja 1962. godine, predak podnosioca A. T. je zaključio ugovor o poklonu sa tadašnjom Opštinom Prizren (Ov. br. 190/62), kojim je nepokretnost, čiji je vlasnik bio na osnovu katastarskih podataka preciziranih u ugovoru, poklonio opštini.
10. Neutvrđenog datuma, podnosioci zahteva su u svojstvu potomaka A. T. podneli tužbu Opštinskom sudu u Prizrenu za poništaj ugovora o poklonu, navodeći da je ugovor zaključen protiv volje njihovog pretka i pod uslovima stalnog pritiska tadašnjih vlasti.

11. Dana 15. oktobra 2015. godine, Opštinski sud u Prizrenu je presudom C. br. 133/07 usvojio tužbeni zahtev podnosioca kao osnovan i proglasio NIŠTAVIM ugovor o poklonu nepokretnosti zaključen između A. T. i Opštine Prizren. Sud je obavezao Opštinu da podnosiocima zahteva „*vрати u svojину, državinu i na slobodno korišćenje*” nepokretnost njihovog pretka u svojstvu suvlasnika, oglašavajući ih zakonskim naslednicima te imovine.
12. Opštinski sud je u svojoj presudi, između ostalog, naveo: „*Nakon izvođenja svih ovih dokaza, svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, prvostepeni sud je u konkretnom slučaju ocenom izjava saslušanih svedoka koje se međusobno potpuno slažu i potvrđuju činjenicu da ugovor o poklonu nije zaključen slobodnom voljom poklonodavca, već da je isti zaključen pod pritiskom izvršenim od strane tadašnjih vlasti, odnosno poklonoprimeca, a koji su izvršili tadašnji državni aktivisti i kao takav ovaj ugovor je apsolutno ništav*“.
13. Dana 12. decembra 2012. godine, opštinski javni pravobranilac u Prizrenu je izjavio žalbu protiv presude Opštinskog suda zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
14. Dana 4. novembra 2014. godine, Apelacioni sud Kosova je doneo presudu AC. br. 5045/12, kojom je preinačio presudu prvostepenog suda, odlučujući da tužbu podnosioca odbije kao neosnovanu.
15. Apelacioni sud je, pozivajući se na pravno stanovište prvostepenog suda u pogledu ugovora u poklonu, naveo: „*Ovakvo pravno stanovište ne može se prihvatiti kao pravilo i zakonito jer je po oceni ovog suda na tako utvrđeno činjenično stanje pogrešno primenjeno materijalno pravo ... i ... prema opštim pravilima građanskog prava, takav ugovor bi bio relativno ništav i njegovo poništenje iz tih razloga se može zahtevati u roku od jedne godine od dana saznanja za razlog rušljivosti, odnosno od prestanka prinude (subjektivni rok), a to pravo prestaje istekom roka od 3 godine (objektivni rok)*“.
16. Apelacioni sud je u svom obrazloženju dalje naveo: „*U prisustvu činjenice da su istekli svi rokovi za zahtevanje relativne ništavosti ugovora, koji predstavljaju prekluzivne rokove, u konkretnom građansko-pravnom predmetu se ne može zahtevati ništavost ugovora po isteku roka od oko 40 godina, kako su postupili tužioci u konkretnom slučaju*“, pa je, shodno tome, utvrdio da se pobijena presuda mora preinačiti i tužbeni zahtev kao takav odbiti.
17. Dana 20. januara 2015. godine, podnosioci su podneli zahtev za reviziju Vrhovnom sudu Kosova protiv presude AC. br. 5045/12 Apelacionog suda u Prištini od 4. novembra 2014. godine, a istog dana su protiv te iste presude podneli predlog za zaštitu zakonitosti državnom tužiocu Kosova.
18. Dana 18. februara 2015. godine, Kancelarija glavnog tužioca je izdala obaveštenje KMLC br. 9/15, kojim je obavestila tužioce da „*smatra da ne postoji zakonska osnova za iniciranje zahteva za zaštitu zakonitosti*“.

19. Dana 25. maja 2015. godine, Vrhovni sud Kosova je doneo rešenje Rev. br. 60/2015, kojim je odbacio reviziju podnosioca, jer je „*po oceni Vrhovnog suda Kosova, revizija tužilaca izjavljena protiv presude drugostepenog suda nedozvoljena zbog vrednosti spora*“, ističući da su podnosioci, u vreme podnošenja tužbe, utvrdili vrednost spora koja je znatno manja od vrednosti koja je dozvoljena za zahtev za reviziju na osnovu tada važećeg zakona, a tužbu su precizirali po isteku zakonom dozvoljenih rokova.

Navodi podnosioca

20. Podnosioci zahteva su naveli da im je osporenim odlukama prekršeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje (član 31. Ustava i član 6 EKLJP), jer *“Apelacioni sud nije dobro analizirao sve spise predmeta”*, koji bi prema njima, da su se potpuno izveli, doveli do realnog, pravičnog i povoljnog ishoda čitavog sudskog postupka po podnosiocu.
21. Do povrede člana 46. Ustava [Zaštita imovine] je, prema podnosiocima, došlo zbog toga što su oni sudskim odlukama arbitrarno lišeni prava svojine nad nepokretnošću, koje bi inače trebalo da uživaju po osnovu nasleđa.

Prihvatljivost zahteva

22. Kako bi sudio o zahtevu podnosioca, Sud prvo ocenjuje da li su oni ispunili uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom i dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku.
23. S tim u vezi, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

24. Sud dalje uzima u obzir i član 48. Zakona (Tačnost podneska), koji propisuje:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

25. Sud, takođe, uzima u obzir i pravilo 36 Poslovnika, koje predviđa:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

i

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava“.

26. Prilikom razmatranja tvrdnji koje su pokrenuli podnosioci, Sud primećuje da se osporava rešenje Rev. br. 60/2015 od 25. maja 2015. godine i presuda Ac. br. 5045/12 Apelacionog suda od 4. novembra 2014. godine.

Relevantne ustavne odredbe u vezi sa slučajem

Član 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]

Član 46 [Zaštita imovine]

1. Garantuje se pravo na imovinu.

2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.

3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se ekspropriše.

[...]“.

27. Ocenjujući ustavnost osporenog rešenja u svetlu tvrdnji o ustavnoj povredi i činjenica koje su predočili podnosioci i upoređujući ove činjenice sa sadržajem gore navedenih odredaba, Sud utvrđuje da su ove tvrdnje zasnovane na pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, odnosno pogrešnoj oceni dokaza koje su predočili podnosioci od strane redovnih sudova.
28. Sud je konstantno isticao da nije njegova nadležnost da svojom ocenom činjenica zameni ocene iznete od strane redovnih sudova jer je, prema opštim pravilima, dužnost tih sudova da utvrde činjenice koje imaju pred sobom (vidi slučaj: KI47-48/15, ocena ustavnosti presude AC-II-14-0057 Posebne komore Vrhovnog suda Kosova od 12. marta 2015. godine, podnosilac: *Beqir Koskoviku i Mustafë Lutolli*) i da je zadatak ovog Suda da utvrdi da li je sudski postupak u celini bio pravičan i nepristrasan, kako se zahteva članom 6 EKLJP (vidi, između ostalog, *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva* od 16. decembra

1992. godine, str. 34, Serija A, br. 247 i *Vidal protiv Belgije* od 22. aprila 1992, str. 33, Serija A, br. 235).

29. Za Sud su, u principu, od suštinskog značaja ona pitanja od čijeg postojanja zavisi ocena o eventualnoj povredi ustavnih prava, a ne tipično zakonska pitanja koja su uglavnom bile činjenice iznete od strane podnosilaca (vidi: *mutatis mutandis, i.a., Akdivar protiv Turske*, 16. septembar 1996. godine, R.J.D, 1996-IV, stav 65).
30. U skladu sa načelom supsidijarnosti, Sud ne može da preuzme ulogu suda četvrte instance i ne sudi o konačnom ishodu sudskih odluka (vidi: *FC Metrebi protiv Gruzije*, st. 31, Presuda ESLJP od 31. jula 2007. godine), a sudeći po okolnostima ovog slučaja izgleda da je primarni cilj podnosilaca bilo upravo osporavanje ishoda sudskog procesa.
31. U slučaju koji su podnosioci predstavili ništa ne ukazuje na to da je sudski postupak, u konkretnom slučaju, kao celina bio nepravičan ili arbitraran da bi se Sud ubedio da je narušena sama suština prava na pravično i nepristrasno suđenje.
32. Na osnovu navedenog, na redovnim sudovima je da ocene da li je osporeni ugovor o poklonu trebao da bude ocenjen u svetlu relativne ili apsolutne ništavosti, a ne ovom Sudu. Takođe, Sudu nije pružen nijedan dokaz da zahtev Suda upućen strankama da se prevede punomoćje za jednog od podnosilaca na drugi zvanični jezik predstavlja povredu u jednakom tretmanu stranaka u postupku i da je zbog toga stavljena u nepovoljniji položaj u odnosu na suprotnu stranu u meri da sudski proces gledano u celini bude narušen (vidi: *Dombo Beheer protiv Holandije*, presuda od 27. oktobra 1993. godine, Serija A, br. 274), stoga u ovim okolnostima Sud ne nalazi da u osporenim odlukama postoji povreda člana 31. Ustava i člana 6. EKLJP.
33. Sud dalje utvrđuje da je Vrhovni sud, takođe, potpuno obrazložio svoje rešenje povodom revizije, detaljno objašnjavajući zašto zahtev za revizijom nije dozvoljen jasno potkrepljujući pravni osnov za nedozvoljenost i na osnovu Zakona o parničnom postupku u vreme podnošenja tužbe podnosilaca, pa shodno tome ne postoje elementi arbitrarnosti u gore navedenom rešenju, a samim tim ni povreda člana 31. Ustava ili člana 6. EKLJP.
34. Što se tiče druge tvrdnje podnosilaca o povredi člana 46. Ustava [Zaštita imovine], Sud utvrđuje da je Apelacioni sud opširno i potpuno obrazložio svoju odluku i ovaj Sud nije mogao da utvrdi da je došlo do povrede stava 3 člana 46. Ustava, jer je sporno pitanje svojine utvrđeno sudskom odlukom i nije arbitrarno.
35. U ovim okolnostima, Sud utvrđuje da činjenice koje su izneli podnosioci ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o povredi ustavnog prava ili prava zagwarantovanog EKLJP, pa se shodno tome ne može utvrditi da je osporenom odlukom došlo do povrede ljudskih prava, i u skladu sa pravilom 36 stav 2 tačka b, nalazi da zahtev treba proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (2) b) i d) Poslovnika, 15. marta 2016. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Ivan Čukalović

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

